

LØDINGEN KOMMUNE
HELSESTASJONEN
Sjøveien 14
8410 LØDINGEN
Tlf. 76 98 66 60

LUS

Skolehelsetjenesten i Lødingen informerer om hva man kan gjøre ved luseangrep som til tider oppstår i skole og barnehage. Angrepet er ufarlig, men ubehaglig, og botemidlene er enkle.

Til foreldre med barn i skoler og barnehager hvor lus eller luseegg er påvist.

Det er oppdaget tilfelle av lus ved skolen.

Vi ber dere sjekke om ditt barn har lus, og evt. starte opp med behandling - helst samme dag. Vi ber deg informere skolen, barnehagen eller helsesøster om du finner lus. Det er også viktig at dere sier ifra til personer som ditt/dine barn kan ha smittet. Dermed vil vi kunne stoppe utbruddet. Lus er helt ufarlig, men stikket gir en lei kløe, og det er ønskelig med best mulig bekjempelse.

Hodelus: *Pediculus humanis capitis* er et blodsugende, grålig, 2-3 mm langt vingeløst insekt som holder til i hodebunnen. De legger 8-10 egg daglig i de 1-2 uker de lever kjønnsmodne. Det kan være vanskelig å oppdage lusa fordi det vanligvis er få av dem (1 - 10 pr. hode), og de beveger seg raskt. Det er vanligvis lettere å oppdage egg enn lus. Eggene legges nede ved hårroten og limes til håret. De er vanligvis gulhvite og gjennomsiktig når de har innhold, og blir papiraktig hvite etter de har klekket. De er 0,3 - 0,8 millimeter lange. De fleste eggene sitter på håret i nakken og opp mot issen, særlig bak ørene. Når håret vokser, føres eggene lenger ut fra hodebunnen med ca. 1 cm. i måneden. Når egget klekkes etter 6- 8 døgn, har det kommet 5 mm mer fra huden, og de nyklekkede lusene modnes i løpet av ytterligere 8 dager til kjønnsmodne/eggproduserende lus. Egg som finnes 1 cm eller lenger ute fra håret er oftest døde, eller det er tomme, klekte eggskall. Lus trenger blod et par ganger daglig. Uten blod dør de i løpet av 2 dager ved værelsestemperatur, eller i løpet av 1 døgn ved 30 grader C. Lus forlater personer med feber.

Hvordan undersøke om barnet har lus? Ha godt lys. Let systematisk i hodebunnen ved å skille lagvis håret med kam. Bruk lusekam (fås kjøpt på apoteket), fukt håret, legg et hvitt håndkle på skuldrene, og kam håret nøye, se etter lus og egg på kammen og på håndkleet.

Hvorfor tar det så lang tid før en begynner å klø? Kløe kommer først etter at en har hatt lus i tre - fire måneder. Kløen oppstår når det dannes antistoffer mot lusas spytt.

Hvordan får en lus? Hodelus smitter vanligvis ved direkte kontakt fra hode til hode eller ved lån av kam, børste, lue, skjerf eller lignende. Hodelus har ingen sammenheng med urenslighet.

Hvem skal behandles? Kun de som har fått påvist lus skal behandles. Det er viktig at resten av familien kontrolleres for lus daglig, inntil de som behandles for lus har avsluttet behandlingen.

Hvordan blir en kvitt lus? Det beste lusemiddelet er malation i alkoholoppløsning, dvs Prioderm eller Malation liniment. Dette er det eneste middel som sikkert dreper eggene, og det eneste som gir langtidsvirkning. Middelet skal virke i minst 12 timer før eventuell utvasking. Behandling gjentas vanligvis etter ca 8 dager. Middelet får du kjøpt på apoteket (reseptfritt). Best langtidsvirkning (3-4 uker) oppnås når middelet påføres i tørt uvasket hår. Gravide og barn under 1 år skal kun bruke middelet i samråd med lege. Til små barn som ikke kan bruke malation, anbefales pyrethrum sjampo. Sjampo med malation (prioderm) og pyrethrum (Rinsoderm) dreper ikke alle egg. Behandlingen må derfor gjentas minst tre ganger i løpet av 8 dager. Utilstrekkelig behandling kan lett skje med disse midlene ved at det brukes for lite middel eller ved at midlene får for kort virkningstid. Egg som har fått dødelig dose malation vil se levende ut i opptil en måned. Fargen er gulaktig og egglokket sitter på.

Etter hver behandling skiftes sengetøy og håndklær. Kammer og børster rengjøres og legges i fryser (i en plastpose) over natta. Hodeplagg må også rengjøres. Både varme og kulde kan brukes til dette formålet. Alle lus og egg vil være døde etter opphold ved følgende kombinasjoner av tid og temperatur.

Temperatur	Lus	Egg
+ 50	10 minutter	30 minutter
- 5	20 timer	3 døgn
- 10	7,5 timer	24 timer
- 20	30 minutter	4 timer

Barnehagen og skolen gjøres lusefrie ved at de står ubrukt fra fredag til mandag morgen med så høy romtemperatur som mulig, 27 grader eller høyere. Kamming bør også brukes i tillegg til å bekjempe hodelus. Den må utføres systematisk og grundig en gang om dagen i minst åtte dager og deretter en gang i uka i tre uker. Bruk en finkam i plast. Vask håret med vanlig sjampo først.

Husk at selv om lusa er plagsom, så er den helt ufarlig!!!!!!!!!!!!!!!!!!!!!!!!!!!!!!

Har du spørsmål ta kontakt med helsesøster.

Vennlig hilsen

Helsesøstrene i Lødingen